

Petrus

nr 4 2025

En tidning från Svenska kyrkan Tjörn

*I detta
nummer:*

Thea är
Ung resurs

Tyck till om de nya
psalmförslagen

Soppa & sällskap

Välkommen i jul!

**Svenska
kyrkan**

... å andra sidan ...

Petrus Nr 4 – 2025

Jag tycker om att titta på stjärnhimlen. Att bara stå där i mörkret och titta rakt upp. Se de gnistrande stjärnorna mot den djupsvarta rymden. Där finns ingenting som rycker och sliter i mina tankar. Ingenting som kräver. Det jag ser har funnits där i miljontals år före mig och ska vara kvar när jag är borta. En del känner kanske ett obehag inför sådana tankar. Att inte veta, att inte förstå. Men kanske är det just detta som får mig att känna trygghet. Att släppa jakten på förklaringar och logik.

Allt fler unga söker sig till kyrkan. Den har blivit en plats där de kan få vara sig själva. En plats fri från sociala medier som kräver. Här finns inte den ständiga strömmen av intryck med jämförelser, åsikter och måsten. Här kan de få finnas utan masker och föreställningar. I kyrkan hittar de mening och sammanhang. I detta nummer av *Petrus* kan du läsa om unga i kyrkan på sidorna 6–9.

Julens under är som stjärnhimlen, ogripbart och svårt att förstå. Men ändå så trösterikt och hoppfullt! Därför får vi fira julens glada budskap, både hemma och i kyrkan. På sidorna 16–21 kan du läsa om julens program och aktiviteter i kyrkorna på Tjörn.

Advent och jul är tid för Act Svenska kyrkans insamlingskampanj. Under *Julinsamlingen* kan du vara med och bidra till fredsarbete i världens mest konfliktdrabbade områden. Kampanjen pågår mellan första advent och trettondag jul. På sidan 15 kan du läsa mer om Acts julinsamling.

Julen är för många musik och sång. Varför inte ta dig an några av de nya förslagen på advents- och julpsalmer? Information och länkar till psalmerna hittar du på sidan 15.

*En änglanatt där rymden fylls av skimmer
och ljuset lyser mot en mörk planet,
en stjärna på en helt förändrad himmel
som tecken på Guds största hemlighet.*

Psalmförslag 98: *En stjärnklar natt.*

Text: Bertil Murray. Musik: Hans Kennemark

Maria Johannessen
Kommunikatör

Klövedal, Rönnäng, Stenkyrka och
Valla församlingar.

Redaktion:

Maria Johannessen
Kommunikatör
maria.johannessen@svenskakyrkan.se
0733-23 05 02

Christina Grenabo
Kyrkoherde
christina.grenabo@svenskakyrkan.se
0733-24 05 88

Tidningen *Petrus* delas ut till alla
åretrunthushåll på Tjörn.
Upplaga: 8 000
Tryck: Risbergs Information & Media AB
Petrus trycks på miljövänligt papper.

Ansvarig utgivare:
Christina Grenabo, kyrkoherde
christina.grenabo@svenskakyrkan.se
0733-24 05 88

Foto, omslag: Klädesholmens kyrka
Om inte annat anges är bilderna från
Svenska kyrkan Tjörns arkiv.

Svenska kyrkan Tjörn
Hamngatan 17, 471 32 Skärhamn
Telefon växel: 0304-66 00 55
tjorn.pastorat@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/tjorn

Därför har du fått tidningen *Petrus*

Tidningen *Petrus* delas ut som oadresserad direktreklam (ODR). Det är en tjänst som distributörer får sälja som så kallad icke kommersiell information. Dit hör till exempel information från politiska partier och religiösa organisationer. Den här typen av information delas ut oavsett om man undanbett sig reklam eller inte. Vi vet att varje gång vi delar ut information på det här sättet blir en del glada och andra irriterade. Till dig som inte vill ha tidningen ber vi om ursäkt att vi stör och ber dig att lägga den i pappersåtervinningen. Till alla andra önskar vi en stunds trevlig läsning!

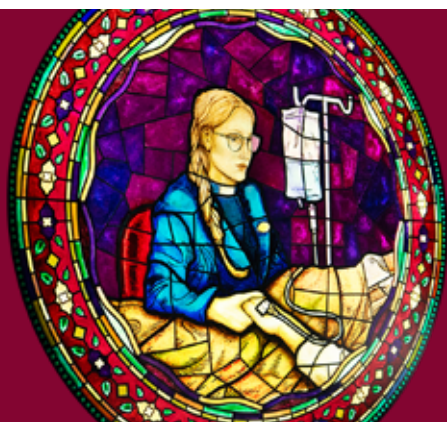
Innehåll

- 2 ... å andra sidan ...
- 4 Kyrkoherde Christina Grenabo har ordet
- 6 Thea är Ung resurs
- 7 Tro och tvivel tillsammans
- 8 Ellen tog steget – studerar till präst
- 10 Tillsammans för vi hoppet vidare
- 11 Hur gick kyrkovalet?
- 12 Mat & prat
- 13 Hjälp en medmänniska
- 14 Sticka & skicka
- 15 Sprid ljus i mörkret
- 15 Tyck till om de nya psalmförslagen
- 16 Välkommen i jul
- 17 Varför pyntar vi som vi gör?
- 18 Julen börjar vid krubban
- 19 Fira jul tillsammans på S:t Mary
- 20 Välkommen till kyrkorna i advent och jul
- 22 Svenska kyrkans mötesplatser och grupper
- 23 Korsordet

Nästa nummer av Petrus delas ut innan påsk 2026. Saknar du tidningen kan du hämta den i kyrkorna på Tjörn eller på Svenska kyrkan Tjörns kansli i Skärhamn. Rapportera gärna missad utdelning till www.sdr.se/kontakt/reklamationer

Stöd och gemenskap, var du än är.
Tillsammans ser vi till att julen är för alla.

svenskakyrkan.se/jul

Christina Grenabo
Kyrkoherde
Svenska kyrkan Tjörn

Ett stort uppdrag

Om en liten tid ska ett barn födas. Ett barn som burits av en ung kvinna. Det hela började med ett möte, ja, som alltid blir liv till genom möten. För den unga Maria skedde inte mötet med en annan människa. Nej, för Marias del blev det ett påtagligt och oväntat möte med Gud när ängeln passerade hennes hem. Det blev ett möte, ett samtal och ett uppdrag som förmedlades: Du ska bära och föda världens Frälsare. Ett stort uppdrag, för att inte säga ofantligt stort. Maria tvekade, ställde frågor men svarade ändå ja till uppdraget.

Några tusen år tidigare fick den unge profeten Jeremia ett liknande uppdrag. Jeremia blev kallad. Han skulle tala till folket och han skulle vara Guds språkrör. Jeremia tvekade och protesterade: Jag är för ung! Jag kan verkligen inte tala inför andra! Jag klarar inte av detta! Gud lyssnade, men svarade: Säg inte att du är för ung utan gå dit jag kallar dig ...

Jag behöver dig, just dig, tycks Gud säga till Jeremia, till Maria och faktiskt också till oss alla.

*”... Jag behöver dig,
just dig, tycks Gud
säga till Jeremia, till
Maria och faktiskt
också till oss alla.”*

I det här numret av *Petrus* kan du läsa om att vara ung i kyrkan idag. Det fina och fantastiska med vår kyrka är ju att den rymmer oss alla, alla åldrar och alla människor. Hos unga människor anas ett ökat intresse för religion och kyrkan. Det är spännande och det är hoppfullt på många sätt. Hoppfullt för att det är en rikedom att som kyrka få ta emot unga och sökande människor. Hoppfullt för oss som är lite äldre och som ofta

tyngs av skuld över vad det är för värld vi lämnar vidare till nästa generation. Hoppfullt för att här kommer det att bli nya givande möten mellan människor, men också mellan människor och Gud. Vi kan lära så mycket av varandra och vi kan dela så mycket, oavsett ålder.

Maria och Jeremia blev betrodda. Gud såg dem och visste att det här skulle gå alldeles utmärkt. Stöd och hjälp skulle säkert behövas men möjligheten för att bli bärare av Guds närvaro fanns där. Precis som den finns hos oss alla. När du är ung ligger naturligtvis framtiden mer påtagligt där och väntar. Den kan

vara spännande, härlig men också oviss. Viss-
heten om av vad livet kan komma att ge och ta
är inte så stor, även om tanken så klart finns där.
Om du i detta skede av livet blir sedd, blir lyss-
nad till och ges förtroende kan vägen framåt bli
så mycket lättare att gå. Det är mycket som kan
vara svårt och utmanande. Just därför är det extra
viktigt att vi som kyrka här på Tjörn är öppna
och lyhörda för dig som är ung. Det kan handla
om så mycket, men kanske är nyckelordet, som
i alla möten, respekt och nyfikenhet: Vad tänker
du? Vad ser du? Vad vill du?

När jag som tonåring kom med i kyrkan var en
av de avgörande sakerna att där fanns vuxna som
såg mig, som lyssnade och som gav
mig uppdrag som var viktiga. När det
skulle bestämmas vilka två personer
som skulle få representera försam-
lingen på det stora ekumeniska mötet
i Jönköping blev det min närmsta
vän och jag som fick åka. Sjutton år
gamla fick vi under en vecka möta
människor som kom från olika kyr-
kor runtom i hela Sverige. Det var
spännande och det var på riktigt. På
samma sätt var det med många andra
uppdrag, och jag tror att det där var
väldigt viktigt.

Vi människor kan ha åsikter och
tankar om vem vi ska lyssna på, vem
som ska bestämma och vem som ska
få ansvar. Gud tänker annorlunda och
ger oss alla samma förtroende och
respekt.

Om en liten tid ska ett barn födas i Betlehem.
Barnet som väntar på att bli mottaget får både en
famn att landa i och någon som skyddar och vär-
nar. Här kallas vi alla. Att ta emot och vara bärare
av Guds närvaro på jorden. Barnet ska komma att
heta Jesus, bli tonåring och sedan vuxen. Och bli
världens Frälsare. Vi kan få säga att vi var med
och tog emot honom!

Med önskan om fridfull adventstid och en
kommande glädjefull jul!

Eva Forssell

Ikonen Ömhetens Gudsmoder, målad av Eva
Forssell Aronsson, kan du se i Valla kyrka.

Thea är *Ung* *resurs*

– Jag vill ha kul och lära mig så mycket som möjligt! Och samtidigt få en guidning till vad jag vill göra i framtiden.

Med en stor gräddtårta, dekorerad med frukt och bär, kommer Thea in genom dörren till Kyrkans hus i Källekärr. Tårtan är över från födelsedagsfirandet av seniorer som arrangeras av församlingarna. Thea Andersson är 19 år och gör praktikåret *Ung resurs* i Svenska kyrkan Tjörn. Nu är hon tillbaka från ett av kalaserna där hon arbetat under dagen.

Arbete med barn och unga lockar

Thea är född och uppvuxen i Klövedal. Efter konfirmationen började Thea som *Ung ledare* i Svenska kyrkan. En utbildning för ungdomar som vill lära sig

mer om att leda grupper i kyrkans verksamheter. Framförallt ungdoms- och konfirmandgrupper.

– Det är jättekul att jobba med ungdomar! Det finns nyfikenhet och funderingar som många vuxna inte har. Det blir många frågor, annorlunda vinklingar och viktiga samtal, menar Thea.

På gymnasiet valde Thea Teknikprogrammet med inriktning design- och produktutveckling.

– Jag ville ha en bred utbildning som ger många valmöjligheter. Men det är egentligen människor jag vill jobba med, och särskilt ungdomar. Men jag vet inte än vilket yrke jag vill välja att jobba med i framtiden.

Vill prova olika yrken

Efter studenten sökte Thea *Ung i världsvida kyrkan*. Det är *Act Svenska kyrkans* utbytesprogram för unga mellan 18 och 30 år. Där får man resa till Filippinerna eller Tanzania och under tre månader delta i vardagsliv, kyrka och samhälle. Syftet är att ge unga människor möjlighet att mötas och dela erfarenheter, reflektera över livet, tron och kyrkans uppdrag i världen.

– Tyvärr blev jag inte antagen. Det är svårt att komma med eftersom det bara är 12–15 platser.

Thea var ändå fast besluten att hon ville prova på att jobba inom Svenska kyrkan och gärna med människor. Hon kontak-

tade Svenska kyrkan Tjörn och frågade om det fanns något hon kunde bidra med.

– Jag blev tipsad om att söka Svenska kyrkans nationella praktikprogram *Ung resurs*. Ett år där man får prova på olika arbetsuppgifter i kyrkans verksamheter.

Fint att prata med äldre

Thea började sin praktik i Svenska kyrkan Tjörn i augusti i år och ska vara kvar fram till sommaren 2026. Hittills har hon varit med på soppluncher, i barngrupper, i konfirmandgrupperna och på S:t Mary second hand & café.

– Alla verksamheter är intressanta och roliga att vara med i. Man får lära sig mycket och träffa många människor. Vuxen-barn-grupperna (öppna förskolan) och gemenskapsluncherna är väldigt kul! I dagarna har det varit kalas för alla 80-åringar och äldre. Det är fint att få sitta ner

och prata med dem och ta del av deras livserfarenhet. Så mycket de har upplevt!

Thea är överraskad av att det krävs så mycket förarbete i verksamheterna.

– Så mycket planering som krävs inför varje aktivitet! Grupper och verksamheter behöver mycket förberedelser långt i förväg.

I *Ung resurs*-programmet läser Thea också fyra kursveckor på Helsingborgs folkhögskola. Och gruppen med de andra kursdeltagarna från Göteborgs stift träffas en gång i månaden.

– Det känns bra att också läsa lite teori och träffa andra som gör samma sak.

Thea träffar många unga i sin roll och hon möter också mycket oro och ångslan inför framtiden.

– Men det finns alltid hopp! Se de små sakerna som går bra och drunkna inte i allt ont som händer i världen.

Tro och tvivel tillsammans

Längtan efter gemenskap och en plats fri från prestationskrav får ungdomar att söka sig till kyrkan.

I en tid där vetenskap ofta ställs i kontrast till tro har andlighet nu blivit mer accepterat bland ungdomar, menar Caroline Klintborg, docent i religionspedagogik vid Stockholms universitet. Svenska kyrkan har för många unga blivit en plats där de kan vara sig själva, hitta meningsfullhet och där det finns utrymme för existentiella frågor. Här kan de vara tillsammans med andra i samma ålder som har samma frågor.

Källa: Stockholms universitet
www.youtube.com/watch?v=m9F111WGS2Q

Ung och nyfiken på kyrkan?

Tro och tvivel tillsammans, onsdagar 17–20, Kyrkans hus i Källekrärr. För dig som går i högstadiet–gymnasiet. Fika, aktiviteter och "bara vara".

Ung resurs

ETT PRAKTIKÅR I SVENSKA KYRKAN

Ung resurs är ett utbildningsår med praktik inom Svenska kyrkan. Året är en möjlighet för unga vuxna mellan 18 och 25 år att prova på hur det är att arbeta i Svenska kyrkan.

Som ung resurs blir man en del av ett arbetslag och möter människor i olika verksamheter. Det kan till exempel vara verksamheter för barn och unga, konfirmander och för äldre.

Ung resurs är ett sätt att väcka unga människors intresse för en framtid inom kyrkan och rekrytera till kyrkans olika yrken.

Ung resurs genomförs som en folkhögskolekurs i samverkan mellan Göteborgs stift, Älvsby folkhögskola, Helsingborgs folkhögskola och Svenska Kyrkans Unga i Göteborgs stift.

Läs mer om Ung resurs på
svenskakyrkan.se/goteborgsstift/ungresurs

Foto: Alex Giacomini / Ikon

Ellen tog steget – studerar till *präst*

Att välja prästyrket var inget som Ellen egentligen hade tänkt sig. Men när fler och fler i hennes omgivning undrade om det inte är präst hon ska bli, kändes valet självklart.

Ellen Eriksson är 28 år och bor i Lökeberg, utanför Kungälv. Hon är prästkandidat i Göteborgs stift, men har tagit en paus-termin. I januari 2026 fortsätter hon på det sista året på prästutbildningen i Lund. I höst arbetar hon som tjänstebiträde i Svenska kyrkan Tjörn. Vad gör ett tjänstebiträde?

– Som tjänstebiträde kan jag göra prästens arbetsuppgifter, utom där det krävs att vara prästvigd. Jag kan leda gudstjänster men inte en mässa med nattvard. Jag kan heller inte utföra dop, vigslar och begravningar.

En lång process

Vad fick dig att börja studera till präst?

– Det var en lång process. Jag hade inte alls tänkt att bli präst från början. Jag hörde ofta av andra att ”du borde bli präst”, men det var något jag slog ifrån mig. Inte ens när jag började läsa teologi på universitetet tänkte jag gå hela vägen till prästyrket. Men intresset växte och så en

dag stod det klart att ”jo, jag ska bli präst”. Det som lockade mig var att få arbeta med människor i alla åldrar. Barn, ungdomar, familjer, äldre. Att få möta människor i livets olika skeenden, i olika situationer och ta del av deras liv och berättelser. Det är fint och viktigt. Och att få arbeta tillsammans med andra med samma mål – att sprida glädje, kärlek och evangelium till så många människor som möjligt. Att alla människor får bli sedda och älskade.

Vilka egenskaper tror du är bra om man ska bli präst?

– Jag tror man behöver vara snäll. Och tycka om människor. Och som i många andra arbeten behöver man vara flexibel.

Hur är det då med kläderna, har man sina egna?

– Som präst har man egna kragar och skjortor. Men de liturgiska kläderna som används i gudstjänsterna tillhör kyrkan. Där finns till exempel alban (den långa vita skjortan) i olika längder.

Ökat intresse för kyrkan bland unga

Ellen deltar också i gruppen som gör *Levande julkrubba* i Valla kyrka och hon är en av ledarna för årets konfirmander.

– I höst har vi 50 konfirmander fördelade på två grupper. Det märks att det finns ett större intresse för kyrkan bland unga idag. Att kyrkan skulle vara något ”töntigt” håller på att försvinna. I stället finns en nyfikenhet på religion och vad kyrkan gör.

Det är brist på både präster och musiker i kyrkan, framför allt på landsbygden. Hur ska kyr-

Så blir du präst

För att bli präst i Svenska kyrkan krävs att du har en magisterexamen i teologi eller religionsvetenskap och att du antas som prästkandidat i ett stift. Därpå följer ett års avslutande studier vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Läs mer på svenskakyrkan.se/utbildningsinstitutet

kan få fler unga att välja yrken inom kyrkan?

– Jag tror det är viktigt att få fler unga att engagera sig ideellt. Att vara med och se vilka olika arbetsuppgifter och yrken som finns inom kyrkan. Då lär man också känna människor som jobbar där och bygger upp en personlig relation. *Ung resurs* är förstås ett toppenkoncept för att få unga att välja yrken inom kyrkan.

Scenvana

På fritiden är det teater som gäller för Ellen. Hon är med i teatergruppen ”Teatergaraget”. De ska bland annat uppträda på Kulturnatt Kungälv i november.

– Vi är en grupp teaterintresserade som framför allt håller på med improvisationsteater. Det innebär att vi inte har något färdigt manus för föreställningen. Allt skapas i stunden utifrån förslag från publiken eller andra inspel. Via teatern har jag fått lära mig att agera inför en publik. En bra erfarenhet när man ska arbeta som präst!

Arbeta som präst

En präst leder gudstjänster och andakter på egen hand eller tillsammans med kollegor och andra i församlingen. Att döpa, konfirmera, viga och begrava hör till prästens unika uppgifter.

Andra arbetsuppgifter är att undervisa konfirmander och grupper i församlingen om kristen tro, livstolkning och livsfrågor.

Att samtala med andra är en stor del av att vara präst. Enskilda samtal är en av prästens självavvärdande uppgifter. Som präst har man absolut tystnadsplikt.

En präst är verksam i en församling men kan också arbeta utomlands, på sjukhus, militärförläggningar, fängelser, skolor, universitet eller andra arbetsplatser.

Att vara präst är mer än bara ett yrke. Det är ett kall som handlar om livshållning och personlig tro. Präst är man hela tiden. Det är inte en funktion som upphör när arbetsdagen är slut.

Källa: Svenska kyrkans utbildningsinstitut

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Håpets katedral på sitt besök i Skärhamn 14–17 augusti. Nu är hon tillbaka från sin pilgrims-seglats längs västkusten och ligger i hemmahamnen i Isegran i Fredrikstad, Norge

Tillsammans för vi hoppet vidare!

I somras fick Skärhamn besök av Håpets katedral på dess pilgrimsseglats längs västkusten. En katedral gjord av återanvänd plast och en symbol för hopp och gemenskap.

Christina Grenabo, kyrkoherde i Svenska kyrkan Tjörn, hur var besöket i Skärhamn?

– Vi trodde nog inte att vi skulle få riktigt så många besökare och så mycket uppmärksamhet. Det var några fantastiska dagar med många givande möten och samtal. Och även konserter, föredrag, gudstjänster, dop och vigslar. På kajen fanns utställningar och kaffeservering. Vi ville nå ut brett genom att samverka och få med oss lokala organisationer och Tjörnbör. Vi ville skapa gemenskap och hopp. Det tycker jag att vi lyckades med.

Hur fortsätter arbetet med att skapa hopp?

– Håpets katedral är ett konkret exempel på att det går att gå från ont till gott. Det är sådant som behövs för att vi ska känna hopp inför framtiden. Svenska kyrkan vill fortsätta att lyfta viktiga frågor och samarbeta med andra organisationer som verkar för en hållbar framtid. Tillsammans kan vi åstadkomma mycket! Och att samlas kring något konkret kan göra det lättare.

Och hur arbetar Svenska kyrkan för en hållbar framtid?

– Arbetet med att värna klimatet och vårda det skapade, det fortsätter vi med. Vi arbetar vidare med Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Det innebär bland annat att vi ska uppnå klimatneutralitet i vår egen verksamhet senast 2030 och att vi ska lyfta andliga och existentiella aspekter av klimatförändringarna.

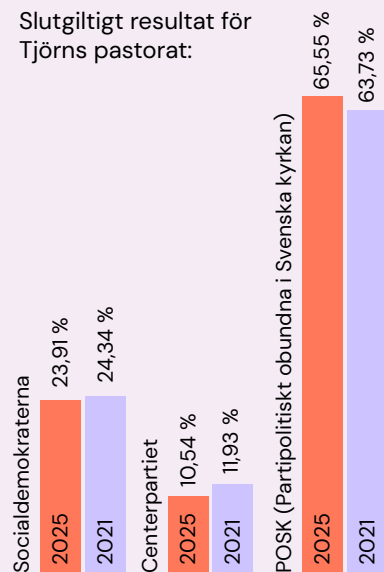
Läs mer om Håpets katedral på Göteborgs stifts webbplats:
svenskakyrkan.se/goteborgsstift/hapets-katedral

Hur gick kyrko-valet?

Läs om det slutgiltiga valresultatet, mandatfördelningen och förtroendevalda på svenskakyrkan.se/kyrkoval

Slutgiltigt resultat för Tjörns pastorat:

Valdeltagande

Tjörns pastorat:

▶ **21,26 %**
(21,64 % 2021)

Hela landet:

▶ **18,84 %**
(18,39 % 2021)

Soppa & sällskap

Soppluncherna i Valla och Myggenäs är populära mötesplatser där du kan äta, prata, lyssna och dricka en kopp kaffe och umgås tillsammans med andra.

"Medan jag vadar omkring ibland blåmusslor känner jag plötsligt fisksoppans doft ifrån grytan som nu börjat koka i skansen" sjunger Evert Taube i sin visa *På kryss med Monsunen*. Idag serveras fisksoppa på gemenskapslunch i Myggenäs församlingsgård. Det är inte samma recept som i visan, men doften som når oss från köket är ljuvlig. Dessutom ska det sjungas allsång och temat för dagen är just Evert Taube-visor.

Soppan lagas av ideella. Den här gången är det Barbro, Birgitta, Thea och Anna som lagar soppan. Mona dukar och viker servetter så att det blir inbjudande och festligt.

– Det är viktigt att det ser fint ut, att det är något extra, menar Mona.

Soppluncherna planerar de tillsammans och recepten är många.

– Vi försöker laga vegetarisk soppa varannan vecka, säger Gunilla Gustafsson, diakon och ansvarig för soppluncherna i Valla och Myggenäs.

Uppskattat koncept

Soppluncherna startades i mitten på 1990-talet. Då höll de till i en trång lägenhet på Övergårdsvägen i Höviksnäs.

– På den tiden var vi 10–15 personer. Fler fick inte plats, berättar Anita, som är med och kokar soppa i Valla.

Numera kommer runt 25 personer till soppluncherna i Valla och ett 50-tal till gemenskapsluncherna i Myggenäs. I Mygge-

näs bjuds det också på program med till exempel musik.

Gunilla inleder måltiden med en enkel andakt. Sedan rullas maten in och den rykande, doftande fisksoppan delas ut snabbt och effektivt. Det pratas och skrattas bland borden. Det märks att lunchen är en uppskattad stund.

– Gunilla skämmer bort oss! Det är alltid så gott och så trevligt här, säger en av gästerna.

När lunchen är avklarad tar organist Anders Bergman vid och leder allsången från flygeln. *Calle Schewens vals* inleder sångstunden och det sjungs för full hals.

Bengtåke Carlson är en flitig besökare på soppluncherna. Han trivs i gemenskapen och diskute-

Anna, Gunilla, Maria, Anita och Mona står för soppköket i Valla församlingshem.

rar gärna både triviala och svåra ämnen. När det gäller dagens tema, Taubesånger, har han sina favoriter.

– Eldarevalsen, den är fin. Och *Det fönstret som lyste* har en fenomenal text.

Bengtåke Carlson vid gemenskapslunchen i Myggesås församlingsgård.

Med på gemenskapsträffen är också Annika Koen, ny präst i Valla församling. Många är nyfikna och vill veta mer om Annika, som presenterar sig under lunchen.

– Det är spännande och intressant att få möta församlingborna. Och nu har jag många nya namn att lära mig, skrattar Annika.

Annika kommer närmast från Svenska kyrkan i Kiruna och har arbetat i flera större orter i Sverige. När hon kom till Tjörn

Soppluncher

Soppluncher är ett exempel på Svenska kyrkans diakonala arbete. Det är mötesplatser där människor kan träffas, prata och äta en enkel måltid tillsammans. Alla är välkomna!

Valla församlingshem,
Mat & prat måndagar kl 12.30.

Myggenäs församlingsgård,
Gemenskapslunch en måndag i månaden kl 12.30.

Skärhamns församlingsgård,
Sopplunch onsdagar kl 12.

märkte hon tydligt att det finns ett inarbetat diakonalt tänk här.

– Jag ser hur kyrkan på Tjörn har skapat och byggt upp miljöer med social gemenskap för olika grupper och åldrar. Det finns en ambition och en vilja att möta människor och vara tillsammans i olika sammanhang. Och jag märker att det också finns ett stort intresse bland Tjörnborna för det kyrkan gör. Det känns fint att få arbeta på en sådan plats.

Annika Koen, ny präst i Valla församling, hälsades välkommen på gemenskapslunchen i Myggenäs församlingsgård.

Hjälpen medmänniska

Svenska kyrkan Tjörn har en diakonikassa där privatpersoner kan söka ekonomisk hjälp när pengarna inte räcker till.

Stor som liten gåva hjälper en medmänniska

Vill du bidra till diakonikassan och på så sätt stötta någon ekonomiskt i jul är du välkommen med ditt bidrag. Swisha till 123 664 27 48 och ange *diakonikassa* i meddelandefältet. Det går också bra att betala via bankgiro, 764-1657. Viktigt att ange *diakonikassa*.

Om du vill söka bidrag från diakonikassan kontaktar du någon av diakonerna i Svenska kyrkan Tjörn.

Med en präst eller diakon kan du prata om allt

I Svenska kyrkan finns präster och diakoner som kan ge samtalsstöd via telefon eller i ett personligt möte. Det kostar inget och du behöver inte tillhöra Svenska kyrkan eller vara troende för att få hjälp. Kontaktuppgifter hittar du på svenskakyrkan.se/tjorn.

Jourhavande präst – ring 112.

Akut samtals- och krisstöd. Öppet varje kväll 21.00–6.00.

Du kan ringa om du är ledsen, rädd, orolig eller känner dig ensam.

Sticka & skicka!

Mössor, filtar, kofter ... Många barnkläder har de producerat, kvinnorna som stickar med mottot "till glädje för varandra och för andra".

Varannan måndag träffas de i Rönnängs församlingshem. Tolv kvinnor som stickar och virkar bebiskläder som sedan skänks till välgörenhet. Och så har de trevligt, pratar och fikar. *Sticka & skicka-gruppen* i Rönnäng startade hösten 2022. Målet var att träffas, skapa tillsammans och skänka till behövande.

– Vi ville stötta varandra men också ge något vidare till andra, berättar Gunilla Fredriksson, som var med och startade gruppen. Bebiskläder och filtar skänks till Ukraina via *Tjörns*

hjälp till Ukraina och till gatubarn i Tanzania genom *Bukobahjälpen*.

– Det vi stickar och virkar går till utsatta barn och vi följer sakerna ända fram, så vi vet att de hamnar rätt, säger Gunilla.

I början på november reser Gunilla till Tanzania. Med sig har hon 23 kilo (som är maxvikt för extrabagage) bebisfilar som stickats under hösten. Filtarna ska skänkas till bland annat föräldralösa barn.

– Vi skulle kanske bara sticka med "lätta garner", skrattar Gunilla.

Gunilla besökte Tanzania 2018 och nu tycker hon att det ska bli spännande att få återvända.

– Jag minns att jag satt på ett barnhem och stickade bebis-mössor till för tidigt födda barn. De äldre barnen ville också ha mössor, vilket resulterade i att ett stort antal stickade mössor tillverkades!

Solveig Börjesson, Agneta Karlsson, Lena Borg Yngve och Britt Axelsson stickar och virkar för ett gott ändamål. Foto: Gunilla Fredriksson.

Barn i Tanzania med stickade mössor från Sverige. Foto: Bukobahjälpen.

Konceptet *Sticka & skicka* startades 2012 av tidningen *Hemmets Journal*. Läsarna uppmanades att sticka och virka för att samla in varma kläder till behövande barn i fattiga länder. Kläderna distribuerades genom olika hjälporganisationer. Ur initiativet startade sedan *Sticka & skicka*-grupper inom kyrkan, vilka verkar också utifrån ett kristet perspektiv.

Källa: *Sticka och skicka – var med och värm världens minsta*. Libris förlag.

Maria Eliasson och Maria Bäckersten säljer lotter på julmarknaden i Skärhamn.

act
Svenska kyrkan

Foto: Gustaf Helsing/kon

Sprid ljus i mörkret

Under Act Svenska kyrkans *julinsamling* kan du vara med och bidra till fredarbete i världens mest konfliktdrabbade områden.

Just nu pågår omkring 200 väpnade konflikter i världen. Som världsvid kyrka och internationell biståndsaktör har Act Svenska kyrkan unika möjligheter att skapa förändring. Tillsammans med lokala kyrkor, organisationer och människorättsförfvarare agerar Act Svenska kyrkan för fred. Genom din gåva är du med och sprider ljus i mörkret!

Så kan din gåva bidra:

210 kr

Skolmaterial till tre elever i Ukraina.

150 kr

Utbildning för volontärer i flyktingläger, Bangladesh

Besök Act Svenska kyrkan på julmarknaden i Skärhamn lördag den 6 december. Där kan du bland annat köpa

- Antikljus (Act-ljus)
- Hembakat
- Julkransar
- Lotterier för vuxna & barn.

Alla intäkter går till Act Svenska kyrkans julkampanj.

Läs mer om Julinsamlingen och Act Svenska kyrkan på svenskakyrkan.se/act

Swisha en gåva till
9001223

Tyck till om de nya psalmförslagen

Nu pågår arbetet med att ta fram en ny psalmbok. Svenska kyrkan Tjörn är en *remissförsamling*. Det innebär att vi kan lämna synpunkter på ett antal nya psalmförslag. Därför vill vi veta vad du tycker!

Lyssna på psalmerna

På svenskakyrkan.se finns psalmförslagen presenterade med text, ljud och noter.

Psalmförslagen finns också på Spotify.

I kyrkorna på Tjörn finns häften med de psalmer som du kan tycka till om. Till våren har du också möjlighet att sjunga valda psalmer i fyra *psalmgudstjänster*.

Lämna din synpunkt

Lämna dina synpunkter, skriftligt via blankett som finns i kyrkorna eller formulär på svenskakyrkan.se/tjorn.

Välkommen i jul!

I en orolig tid får vi fira julens mirakel tillsammans. Kyrkan är öppen och du är välkommen, precis som du är. Tillsammans ser vi till att julen blir för alla.

Advent

Har du tänt din adventsstjärna och börjat förbereda dig inför julen? Adventstiden är en glad tid när vi väntar på Jesu födelse. Ordet advent betyder ankomst – vi väntar på någon som ska komma.

Jul

På julnatten firar vi Jesu födelse, tillsammans med dem som var med i de bibliska berättelserna: Maria och Josef, herdarna och änglarna. Gud blev människa, en bebis. Så hjälplös som en människa kan vara, eftersom Gud ville komma närmare oss människor. Under julhelgen får vi fira och påminna oss om allt det som hände för drygt två tusen år sedan.

Julhelgens dagar

Julafton 24 december

I Sverige börjar vi julfirandet redan på julafton. Det beror på att helgen börjar klockan 18 kvällen före helgdagen, enligt gammal tideräkning. I flera kyrkor är det *julbön* med sång, läsning av julevangeliet och predikan. Eller *samling vid julkrubban*, som är en andakt eller familjegudstjänst där man tillsammans förbereder julkrubban.

Juldagen 25 december

På julnatten föddes Jesus. Nattn mellan julafton och juldagen kan du fira *midnattsmässa* i flera kyrkor. Tidigt på juldagens morgon firas *julotta*.

Annandag jul 26 december

Annandag jul handlar bibeltexterna som läses i kyrkan om den heliga Stefanos. Han var den första kristne martyren, alltså den första kristna som döddes för sin tro.

Julevangeliet

Julevangeliet är det stycke i Bibeln (Lukasevangeliet 2:1–20) som handlar om Jesu födelse och som blir uppläst under julhelgen. På Svenska kyrkans webbplats kan du ta del av julevangeliet på flera olika sätt. Du kan bland annat se och höra:

- Biskop Karin Johannesson läsa julevangeliet.
- Simon Larson läsa julevangeliet ur *Barnens bästa bibel*.

Se och lyssna på
svenskakyrkan.se/jul

Varför pyntar vi som vi gör?

Advent och jul är självklara helger i vårt samhälle. Men varifrån kommer traditionerna med adventsstjärna, julgran och klappar?

Adventsljusstake

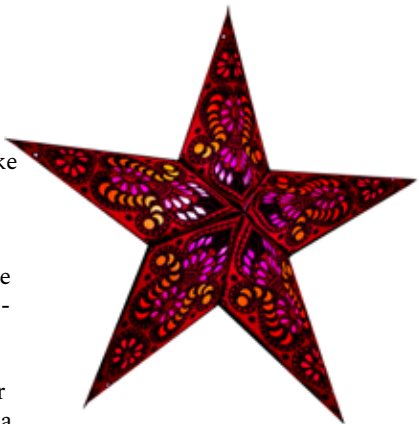
Adventsljusstaken kom till Sverige i slutet av 1800-talet. Ersta diakoni i Stockholm lade grunden till den adventsljusstake vi använder idag. Där började man tända ljus i en så kallad adventsgran, en gran smyckad med 28 ljus. Sju ljus tändes varje adventssöndag. Utifrån adventsgranen skapades adventsljusstaken – en ljusstake med sju ljus för varje dag i veckan under advent och en ljusstake med fyra ljus för varje söndag i advent.

Adventsstjärna

Traditionen att pynta med en adventsstjärna härstammar från *herrnhutismen*, en religiös kristen rörelse från Tyskland. Adventsstjärnan kom till på 1880-talet i den tyska staden Herrnhut. Elev-er och lärare i en skola i staden tillverkade pappersstjärnor belysta inifrån. Vid stora firanden, som första advent, satte man upp en lysande stjärna för att fira.

Efter ett tag blev tillverkning-
en av stjärnorna en del av det
årliga julpysstet. När den tyska
handeln fångade upp intresset

för dessa stjärnor började man
masstillverka dem i hopfällbar
form. Efter hand elektrifierades
de. Stjärnan spreds med herrn-
hutismens missionärer och nåd-
de Sverige under 1910-talet.

Både adventsstjärnan och
adventsljusstaken blev vanliga
i Sverige på 1930-talet. Ad-
ventsstjärnan sägs symbolisera
Betlehemsstjärnan, som vägled-
de de tre vise männen till stallet,
där det nyfödda Jesusbarnet låg
i krubban.

Julgran

Långt innan det blev vanligt
med julgranar inomhus i Sverige
ställde många granar vid ytter-
dörren. Granarna var kvistade
och hade bara en granruska kvar
i toppen. Granarna var ett tecken
på julfriid, men de skulle också
ge ett skydd mot farliga makter.

Julkappar

Julkappen har sitt ursprung i
de vise männens gåvor till Jesus.
De var österländska stjärntydare
som hade sett en stjärna, som
var ett tecken på att ett kunga-

barn hade fötts. Stjärntydarna
fann Jesusbarnet och gav honom
gåvor – guld, rökelse och myrra.
På trettondagen, 13 dagar efter
jul, firar vi att stjärntydarna
kom till familjen i stallet. I vissa
traditioner firar man med pre-
sentutdelning på trettondagen.

Julträd och ljuskrona

Julträd och ljuskronor i trä för-
sedda med ljushållare var vanliga
juldekorationer i södra Sverige
och Bohuslän på 1800-talet. De
var målade och klädda med pap-
per i starka färger. Kanske har
du ett liknande hemma? Skicka
gärna en bild till oss! Mejla till
tjorn.pastorat@svenskakyrkan.se

Har du en
liknande
ljuskrona?
Mejla oss!

Ljuskrona i trä klädd med vaxat papper.
Tillverkad av Arvid och Magda Rutgers-
son, Bleket, år 1900.

På svenskakyrkan.se/jul
kan du läsa mer om julen
och varför vi firar som vi gör.

Magnus Aronson /Ikon

Julen börjar vid *krubban*

Klövedals kyrka: *Julspel*

Lucia

Luciagudstjänst

Fredag 12 december kl 17

Rönnängs kyrka

Luciafirande med gudstjänst. Efter gudstjänsten lussefika och lotteriförsäljning i församlingshemmet. Insamlade pengar går till Act Svenska kyrkan.

Ljus i mörkret

Lördag 13 december kl 18

Klädesholmens kyrka

Lucia och hennes tärnor bjuder in till en stämningsfull stund med sång och musik.

Sjung med Luciakören!

Vill du vara med och prova på att sjunga i barnkör och gå med i Luciatåget i Rönnängs kyrka? Onsdagarna 3 och 10 december kl 15–16 kan du vara med och öva sånger till Lucia tillsammans med barnkörerna *Havs-Stjärnan* och *Korallen* i Rönnängs församlingshem. Sångerna framförs vid Luciafirandet i Rönnängs kyrka den 12 december.

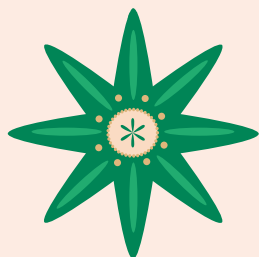

Foto: Laila & Christer Mattiasson

Julafton 11.00

Lyssna till berättelser och körsång om julevangeliets glada budskap! Församlingen får vara med och tända ljusbågarna i fönstren. Barnen får placera figurer i krubban.

Skärhamns kyrka: *Samling vid krubban*

Julafton 11.00

En enkel gudstjänst för hela familjen. Upplev den spännande julberättelsen om Maria, Josef och Jesusbarnet den första julnatten. Vi sjunger julpsalmer och sånger, lyssnar till julevangeliets och hjälps åt att sätta de olika figurerna på plats i julkrubban.

Valla kyrka: Levande julkрубba

En upplevelsevandring till Betlehem!

Levande julkрубba i Valla kyrka är ett årligt evenemang som brukar vara välbesökt. Förutom föreställningarna för allmänheten, blir också alla Tjörnelever i årskurs tre samt alla konfirmander inbjudna.

På vandringen till Betlehem får vi uppleva den första julen. Här får vi bland annat möta ängeln och herdarna med sina får. Hönor och en åsna finns också på plats. Vid de olika stationerna i och runt Valla kyrka möter vi soldater, skattskrivare, en värdshusvärd, försäljare med flera. Och till sist Maria, Josef och Jesusbarnet i stallet.

– Kanske har vi ett levande Jesusbarn i år och inte en docka, berättar Bodil Kristiansson som är med och leder projektet.

I höst har alla medverkande skådespelare fått guidning och råd av dramapedagogen Alexandra Reuter.

– Vi fick tips om hur vi kan utveckla skådespeleriet och leva oss in i våra roller på ett övertygande sätt. Det var mycket inspirerande och det ska bli spännande att se hur rollerna tolkas, säger Bodil.

Välkommen
att följa
stjärnan!

Valla kyrka

Lördag 6 december

Söndag 7 december

Se tider och boka plats:
svenskakyrkan.se/tjorn

Dramapedagog Alexandra Reuter ger tips till medverkande skådespelare.

Foto: Josefin Casteryd /Ikon

Fira jul tillsammans på S:t Mary

**Svenska kyrkan Tjörn
arrangerar gemensamt
julfirande på julafton.**

**På julafton står dörren öppen
till S:t Mary i Skärhamn.
Vad kan man förvänta sig där?**

– Det kommer att bli julstämning med levande musik. Och vi bjuder på risgrynsgröt, skinkmacka och pepparkaka, berättar Maria Eriksson, diakon och en av de ansvariga för arrangemanget.

Är det öppet för alla?

– Ja, alla är välkomna, det är bara att komma!

Kostar det något?

– Nej, Svenska kyrkan bjuder. Men man får gärna skänka en gåva till vår diakonikassa. (Läs mer på sidan 13.)

**Gemensamt julfirande
Julafton kl 11–14**

S:t Mary second hand & café
Hamngatan 58, Skärhamn

Välkommen till kyrkorna i *advent och jul*

Första advent 30 november

- 11.00 Rönnängs kyrka: Gudstjänst. Kyrkokören medverkar.
- 11.00 Valla kyrka: Gudstjänst för små och stora. Valla kyrkokör barnkör medverkar.
- 11.00 Klövedals kyrka: Mässa för små och stora. Utdelning av barnens bibel till församlingens 5-åringar. Kyrkokören medverkar.
- 11.00 Stenkyrka kyrka: Högmässa. Brassensembeln *Klockrent* och kyrkokören medverkar.
- 18.00 Skärhamns kyrka: Gudstjänst.

Lördag 6 december

- 14.30–18.00 Valla kyrka: *Levande julkrubba*. För tider och bokning se svenskakyrkan.se/tjorn

Andra advent 7 december

- 11.00 Skärhamns kyrka: Högmässa.
- 11.00 Klädesholmens kyrka: Högmässa.
- 14.00 Åstols missionshus: Gudstjänst.
- 14.30–18.00 Valla kyrka: *Levande julkrubba*. För tider och bokning se svenskakyrkan.se/tjorn

Fredag 12 december

- 17.00 Rönnängs kyrka: Luciagudstjänst Efter gudstjänsten lussefika och lotterier till förmån för ACT i församlingshemmet. Termins-avslutning för barngrupper.
- 18.30 After Work, EFS, Klädesholmens församlingshem. Anmälan senast 7/12 till 0738-00 50 10, eva.aste@telia.com.

Lördag 13 december

- 18.00 Klädesholmens kyrka:
Ljus i mörkret. Luciakonsert
med barn och vuxna.

Tredje advent 14 december

- 9.30 Skärhamn EFS: Julfrukost med
Psalt, julsånger och evangeliet.
11.00 Klövedals kyrka: Högmässa.
11.00 Skärhamns kyrka: Högmässa.
11.00 Rönnängs kyrka: Högmässa.
14.00 Åstols missionshus:
Julssångsgudstjänst. Medverkande:
Josefine Wikström m fl.
17.00 Valla kyrka: Mässa.

Fjärde advent 21 december

- 11.00 Klädesholmens kyrka: Gudstjänst.
11.00 Valla kyrka: Högmässa.
18.00 Stenkyrka kyrka:
Musik i kyrkan – Vi sjunger in julen.
Medverkande: Pastoratets körer.
Knut & Maria Johannessen.
Fredrika Borglund, nyckelharpa och
tvärflöjt. Toivo Wiskari, nyckelharpa.

Julafton 24 december

- 11.00 Skärhamns kyrka: Samling vid krubban.
11.00 Klövedals kyrka: Ett musikaliskt
julspele med Klövedals kyrkokör.
17.00 Valla kyrka: Julbön.
23.00 Klädesholmens kyrka: Midnattsmässa.
23.30 Skärhamns kyrka: Midnattsmässa.

Juldagen 25 december

- 7.00 Klövedals kyrka: Julotta. Kyrkokören
medverkar. Julgröt och skinksmörgås
församlingshemmet efteråt.
7.00 Valla kyrka: Julotta.
Kyrkokören medverkar.
7.00 Stenkyrka kyrka: Julotta. Kör.
7.15 Rönnängs kyrka: Julotta.
Kyrkokören medverkar.

Annandag jul 26 december

- 11.00 Valla kyrka: Högmässa,
sammanlyst.

Söndag 28 december

- 11.00 Klövedals kyrka: Högmässa.
14.00 Åstols missionshus: Gudstjänst.
18.00 Skärhamns kyrka: Mässa.

Nyårsafton 31 december

- 15.00 Valla kyrka: Nyårsbön.
17.00 Klädesholmens kyrka: Ekumenisk nyårsbön.

Nyårsdagen 1 januari

- 11.00 Stenkyrka kyrka: Högmässa, sammanlyst.

Söndag 4 januari

- 11.00 Klövedals kyrka: Högmässa.
11.00 Skärhamns kyrka: Högmässa.
11.00 Klädesholmens kyrka: Gudstjänst.
17.00 Valla kyrka: Gudstjänst.

Trettondedag jul 6 januari

- 11.00 Valla kyrka: Högmässa.
11.00 Skärhamns kyrka: Högmässa.
11.00 Rönnängs kyrka: Gudstjänst.
17.00 Klädesholmens kyrka: Mässa.

Se alla gudstjänster
och andakter på
svenskakyrkan.se/tjorn

Med reservation för ändringar. Aktuell
information, se svenskakyrkan.se/tjorn

Svenska kyrkan *Tjörns* mötesplatser & grupper

Välkommen till kyrkans mötesplatser för alla åldrar: Umgås, fika, skapa, sjung eller bara ta en paus från vardagsbruset. Under julhelgerna tar grupper och mötesplatser en paus. Aktuell information med tider och program hittar du på svenskakyrkan.se/tjorn.

Du kan också ringa
0304-66 00 55
eller mejla
tjorn.pastorat@svenskakyrkan.se

Nu tändas tusen juleljus

Var med och tänd digitala ljus
på bönewebben.

Har du inte möjlighet att komma till kyrkogården eller någon av våra kyrkor, men ändå vill tända ett ljus för någon du saknar? På Bönewebben kan du både be en bön och tända ett virtuellt ljus.

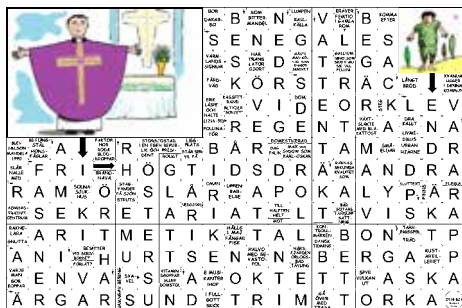
be.svenskakyrkan.se

Lars Burman / Korsordsfabriken

Vinnare till förra krysset, som gratulerats med var sin blomstercheck är:

Inger Karlsson, Fagerfjäll
Margareta Lundström, Hjälteby
Anna Selse, Myggenäs

[illegible]

Namn: _____

Address: _____

Skicka din lösning till

Svenska kyrkan Tjörn, Hamngatan 17, 471 32
Skärhamn. Eller mejla orden från de markerade
raderna till tjorn.pastorat@svenskakyrkan.se

Märk med "Korsord". Tävligen pågår till den 1 februari 2026.

Sprid ljus i mörkret

I natt vaknar miljontals människor till ljudet av krig och konflikt.
Act Svenska kyrkan arbetar för fred i de mest konfliktdrabbade delarna av världen.
Tillsammans gör vi skillnad. **Swisha din gåva för fred till 900 1223.**

